

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ပိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ပိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
“ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလား”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးထံ မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

“ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလား” (နေသွင်ညိုကုံး)

ဒီမိုကရေစီစံပွင့်လင်းနေတဲ့ မြန်မာပြည်ရဲ့ လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီဖြစ်ထွန်းရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့နဲ့ တိုက်ရိုက် ပတ်သက်နေပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံကို မပြင်ဆင်ဘဲ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးတွေ အပြည့်အဝ ရနိုင်မှာ မဟုတ်သလို၊ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ တောင်းဆိုနေတဲ့ တန်းတူရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်တွေအတွက် မမျှော်လင့်နိုင်ပါဘူး။

လက်ရှိကျင့်သုံးနေတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလထဲမှာ အတည်ပြုခဲ့တာဖြစ်လို့ ၂၀၁၈ မေလထဲမှာ ၁၀ နှစ်သက်တမ်း ရှိသွားပါပြီ။ ဒီကြားထဲမှာ ဒီမိုကရေစီမကျတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်ဆင်ဖို့အတွက် လွှတ်တော်တွင်းနည်းလမ်း၊ လွှတ်တော်အပြင်ဘက်နည်းလမ်းနဲ့ ကြိုးပမ်းချက်တွေအားလုံး သိထဲရေသွန် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

လွှတ်တော်တွင်းကြိုးပမ်းမှု မအောင်မြင်ခဲ့

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် လွှတ်တော်တွင်း နောက်ဆုံးကြိုးပမ်းခဲ့တာ ၂၀၁၅၊ ဇွန်လက ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပုဒ်မ ၄၃၆ နဲ့ ၅၉ (စ) အပါအဝင် အရေးပါတဲ့ ပုဒ်မတွေ ပြင်ဆင်ဖို့ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာမှာ လိုအပ်တဲ့ ထောက်ခံမဲအရေအတွက် မရဘဲ ရှုံးနိမ့်သွားပါတယ်။ ပုဒ်မ (၄၃၆) ဟာ လွှတ်တော်ရဲ့ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ထောက်ခံမှုရမှသာ ဖွဲ့စည်းပုံက ပြင်ဆင်နိုင်မယ်လို့ ပြဌာန်းထားတာမို့ လွှတ်တော်ထဲက စစ်တပ်ကိုယ်စားလှယ်တွေ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း (တနည်းအားဖြင့် သူတို့ကို အမိန့်ပေးနိုင်တဲ့ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်) ကို ဝီတိုအာဏာပေးထားတဲ့ပုဒ်မ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၅၉ (စ) ရဲ့ အနှစ်သာရကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို သမ္မတဖြစ်ခွင့် ပိတ်ပင်ထားတဲ့ ပုဒ်မ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးကြိုးပမ်းမှု လွှတ်တော်တွင်းမှာ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပေမယ့် နောက်ထပ် ၅ လလောက် အကြာမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ခေါင်းဆောင်တဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (အန်အယ်ဒီ) ဟာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရခဲ့ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ အမတ်တွေနေရာကို အန်အယ်ဒီအမတ်တွေ အစားဝင်လာပေမယ့် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးအတွက် ထပ်ပြီးကြိုးပမ်းတာ မတွေ့ရတော့ပါဘူး။

လမ်းစဉ်ပေးနေတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး

ဧပြီလ ၇ ရက်နေ့က နေပြည်တော်ရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းဗဟိုဌာနမှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အန်အယ်ဒီပါတီရဲ့ လူငယ်ညီလာခံမှာ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင် ဦးဝင်းထိန်က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဟာ ပြင်ဆင်လို့ မရအောင် ပြုလုပ်ထားတဲ့အကြောင်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကန့်သတ်ချက်ကြောင့် အစိုးရရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်မှာ အခက်အခဲများရှိနေတယ်လို့ ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ အန်အယ်ဒီပါတီရဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဒေါက်တာမျိုးညွန့်အပါအဝင် အဖွဲ့ချုပ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို လက်မလျှော့သေးဘူးလို့ ပြောကြပေမယ့် အရှင်လို လွတ်လွတ်လပ်လပ်၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း၊ အားမာန်အပြည့်နဲ့ ပြောဆိုဖို့ အခက်တွေ့နေပုံ ရပါတယ်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့်ရဲ့ ပထမဆုံး နိုင်ငံတော် အခြေပြု မိန့်ခွန်းမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကို ဦးစားပေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် တစ်ရပ်အနေနဲ့ ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

“ဒီမိုကရေစီဖယ်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်ဆောက်ရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး၊ တို့ကို ဦးတည်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။” လို့ သမ္မတက မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့က ပြောကြားတဲ့မိန့်ခွန်းမှာ ထည့်ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးဟာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ပြည်သူများရဲ့ လူမှုစီးပွားဘဝ တိုးတက်မြင်မားရေး၊ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတို့ရဲ့ နောက်က ကပ်ပါလာတဲ့ နံပါတ် (၃) ဦးစားပေးကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးကို နိုင်ငံတော် သမ္မတက နံပါတ် (၁) ဦးစားပေးနေရာမှာမထားတာ အံ့ဩစရာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ၁၀ မှာလည်း ဦးဝင်းမြင့်က အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိပြီးမှသာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဟာ အောင်မြင်နိုင်မယ်လို့ ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးဆိုင်ရာ ဝိရောဓိများ

သမ္မတရဲ့ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို သဘောမတူတဲ့ ပညာရှင်တွေ၊ နိုင်ငံရေးသမားတွေ မနည်းမနော ရှိပါလိမ့်မယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပြီးနောက် စစ်တပ်ကို အရပ်သားရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုအောက်မှာ မထားနိုင်ခဲ့ရင် သို့မဟုတ် မထားနိုင်သေးရင် ဘယ်လိုပဲ ဒီမိုကရေစီပြောပြော၊ ဘယ်လောက်ပဲ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလို့ပဲဆိုဆို အပြောချည်းသက်သက်ပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဝေဖန်သူတွေက ဆိုကြပါတယ်။

အကြောင်းကတော့ စစ်တပ်က ရေးဆွဲထားခဲ့တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ဒီမိုကရေစီ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အခြေခံတွေ ပေါ်ပေါက်ရေး ထက် စစ်တပ်ရဲ့ နိုင်ငံရေးအာဏာကို တည်တံ့အောင် ဘောင်သွင်းထားတာကြောင့်လို့ ထောက်ပြကြပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ “တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အဓိက တာဝန်ရှိသည်” လို့ အတိအလင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးကို လွှတ်တော်တွင်းမှာ ကြိုးပမ်းခဲ့တာ မအောင်မြင်တဲ့အဆုံးမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ လွှတ်တော်ကနေ ထွက်လာပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ငန်းစဉ်ကို ဦးဆောင်နေပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ငန်းစဉ်ကို အဆုံးထိလျှောက်နိုင်ရင် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးဆိုတဲ့ တံခါးပေါက်ကို ရောက်လိမ့်မယ်လို့ အန်အယ်ဒီခေါင်းဆောင်တွေက မျှော်လင့်နေပုံ ရပါတယ်။

အန်အယ်ဒီခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဦးဝင်းထိန်က “တစ်ဖက်ကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်မှာ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီထူထောင်ဖို့ လုပ်နေတယ်။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ထူထောင်နိုင်ရင် တိုင်းရင်းသားရေး၊ လွှတ်တော်ရေး၊ တပ်မတော်ရေး တပြေးညီ ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီလို တပြေးညီ ဖြစ်သွားတဲ့အချိန်မှာ အခြေခံဥပဒေက ပြင်ဆင်ပြီးသား ဖြစ်သွားမယ်” လို့ သတင်းထောက်တွေကို ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

နောက်ဆုံး ကျင်းပခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ ရာစုပင်လုံ ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးမှာ အချက် ၃၃ ချက် ပါဝင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုသဘောတူစာချုပ် အစိတ်အပိုင်း (၁) ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့တာဟာ

ထူးခြားချက်တွေဖြစ်တယ်လို့ NLD ခေါင်းဆောင်တွေက ယူဆကြပါတယ်။ ဒီသဘောတူညီချက်တွေထဲမှာ အန်အယ်ဒီအစိုးရ၊ လွှတ်တော်၊ NCA ကို လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ တပ်မတော်တို့ကြားက ညှိနှိုင်းထားတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ဦးတည်စေမယ့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။

အန်အယ်ဒီပါတီရဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဦးဉာဏ်ဝင်းက “ဒီဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးမရနိုင်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲတော့ ဖက်ဒရယ်စတိတ်ကို တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေလည်း လက်ခံတယ်။ ကျနော်တို့အစိုးရလည်း လက်ခံတယ်။ စစ်တပ်လည်း လက်ခံမယ်ဆိုရင် ဖွဲ့စည်းပုံက ပြင်မှကိုရမယ်။” ပြောပါတယ်။

ဖွဲ့စည်းပုံကို ဘယ်လိုပြင်မလဲ

ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးပါတီက အစိုးရဖြစ်နေချိန် အန်အယ်ဒီနဲ့ ၈၈ မျိုးဆက်တွေ ဦးဆောင်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး လက်မှတ်စုဆောင်းတဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ လူ ၅ သန်းလောက်ပါဝင် လက်မှတ်ထိုးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ သမ္မတ၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှစ်ယောက်၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်တို့ပါဝင်တဲ့ ၆ ပွင့်ဆိုင် ထိပ်သီးအစည်းအဝေး ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် အန်အယ်ဒီက ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အခုအချိန်မှာ အန်အယ်ဒီက လွှတ်တော်ကို ထိန်းချုပ်ထားပြီး အန်အယ်ဒီကတင်တဲ့ သမ္မတက အစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်ချိန်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးအတွက် လွှတ်တော်တွင်း ကြိုးပမ်းမှုတွေ အသံတိတ်နေသလို၊ ၆ ပွင့်ဆိုင်လိုမျိုး ညှိနှိုင်းမှုနည်းနာတွေ ချောင်ထိုး ခံထားရပုံ ရပါတယ်။ ဒီလိုပဲ လေဆိပ်မှာ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပညာရှင်၊ အန်အယ်ဒီရဲ့ ဥပဒေအကြံပေး ဦးကိုနီ တစ်ခါက ထောက်ပြဖူးတဲ့ လူထုဆန္ဒခံယူပွဲလို့ နိုင်ငံရေးစွန့်စားခန်းတွေကိုလည်း အန်အယ်ဒီအစိုးရက လောလောဆယ် ရွေးချယ်မယ့်ပုံ မရှိသေးပါဘူး။

ဒါပေမယ့် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး အသံတွေ လုံးဝတိတ်ဆိတ်သွားတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလပိုင်းတွေ အတွင်းမှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပေးရေးအထိ တောင်းဆိုတဲ့ ဆန္ဒပြပွဲတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။

စည်းရုံးလှုပ်ရှားသူတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ကိုရာဇာထွန်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ (ရမည်းသင်း) က “၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖို့ ရာမှာ တပ်မတော်ဘက်က မီးစိမ်းမပြေချင်း ပြင်ဆင်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးတွေမှာ စစ်တပ်က လွှမ်းမိုးထားတာကို ကျနော်တို့အနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ လက်မခံနိုင်ဘူး ပြင်ဆင်ဖို့ အရမ်းခက်ခဲတယ်။ ခက်ခဲအောင်လည်း လုပ်ထားတယ်။ အဲဒါကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖို့မလုပ်ဘဲ ဖျက်သိမ်းရမယ်။” လို့ လူ ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက်တဲ့ မန္တလေးမြို့က ဆန္ဒပြပွဲမှာ ပြောပါတယ်။